

LIEVER VOORAF DELIBEREREN DAN ACHTERAF CORRIGEREN

OPMERKINGEN EN AANBEVELINGEN BIJ HET BRABANTS BESTUURSAKKOORD 2020-2023

Ons Brabant

We zijn verheugd dat breed draagvlak de hoeksteen gaat vormen van het nieuwe provinciaal beleid. Er zijn in het bestuursakkoord richtinggevende uitgangspunten geformuleerd, maar het zijn gelukkig geen dogma's. Bovendien wordt de Brabantse omgevingsvisie gehandhaafd als het harde kader waarbinnen dit beleid, in onderling overleg met alle betrokkenen, verder uitgewerkt gaat worden. Wij vertrouwen erop dat dan ook het BZV-beleid, de staldering, de geurverordening en het potdichtprincipe bij grootschalige mestbewerking van toepassing blijven. Inwoners gaan *"meer dan ooit betrokken worden bij het maken van het beleid"* en de provincie gaat inzetten op een blijvende constructieve dialoog met burgergroepen. Wij willen hier als Brabants Burgerplatform zeker aan bijdragen. Want wij zijn er van overtuigd dat vooraf afstemmen veel effectiever en efficiënter is dan achteraf moeten corrigeren. Het is goed dat zo iets mogelijk wordt. We gaan er echter vanuit dat goed overleg zal voorkomen dat we die noodrem nodig zullen hebben.

Level Playing Field

Vanuit de veehouderij is, onder andere naar aanleiding van het tempo van de transitie van de landbouw, de roep ontstaan om een level playing field. Brabant zou gelijk op moeten trekken met de andere provincies. Wij weten dat veel bewoners van het Brabantse platteland dit van harte onderschrijven: zij zouden de lokale veedichtheid graag ruilen voor het landelijk gemiddelde. Maar de veedichtheid is hier in veel gebieden nog steeds fors hoger dan in andere provincies. Daarbij is de overlast voor omwonenden in concentratie-gebieden ook velen malen groter dan elders. Daarom zijn afwijkende regels, die passen bij dit speelveld, hier ook bitter hard nodig. Wij hebben er begrip voor dat er nu in tijd ruimte gegeven wordt om de doelen praktisch te kunnen realiseren. Tegelijk vinden wij het van ruggengraat getuigen dat Brabant ten aanzien van de richting van de transitie wel koersvast blijft. Het doet ons dan ook deugd in het bestuursakkoord te lezen dat er gestuurd wordt op **een meer evenwichtige balans tussen economische, maatschappelijke en ecologische waarden, waarbij de druk op de leefomgeving verlaagd wordt door als provincie te sturen op lagere emissies, minder CO₂ en meer diervriendelijkheid**. Dat vraagt moed van een gedeputeerde, waarvan de sector zo'n hooggespannen verwachtingen heeft.

Vraagtekens rond stikstofbeleid

We vragen ons wel af in hoeverre het ambitieuze toekomstgerichte transitiebeleid van de landbouw te rijmen is met het zo boervriendelijke stikstofbeleid. Het lijkt of er een breuklijn loopt tussen korte en lange termijn, of tussen het landbouwbeleid en het stikstofbeleid. En ook al wordt dit beleid nadrukkelijk geafficheerd als de Brabantse Ontwikkelaanpak Stikstof, hier gaat Brabant nadrukkelijk wél het landelijke spoor volgen. Er wordt afgezien van de eerder afgesproken Brabantse afoming van de stikstofruimte. Bovendien worden emissie-eisen niet langer op stal-niveau, maar op bedrijfsniveau gehanteerd. Wat dat dan gaat betekenen voor de burens die onder de rook van een oude stal wonen, wordt niet duidelijk. Worden zij uitgekocht? Of krijgen zij gewoon de volle dosis stikstof en de daar onlosmakelijk mee verbonden lading stank over zich heen? Bij de vaststelling van de stikstof-emissies gaat ook nog bekeken worden of de voer- en managementmaatregelen daarin meegerekend kunnen worden. Gaan we zo de voorgenomen 'verduurzaming van oude stalsystemen' realiseren? Tenslotte: er wordt ten aanzien van het stikstofbeleid uitgesproken dat men de menselijke maat in acht zal nemen. Wij pleiten ervoor die menselijke maat ook te hanteren voor de omwonenden. Laten we emissies alsjeblieft in de praktijk meten,

in plaats van weer in te zetten op modelberekeningen en aannames. En laten we er geen doekjes om winden: generieke maatregelen zijn onvermijdelijk. Boeren zijn ook gebaat bij duidelijkheid op dit punt.

Breed scala aan innovaties

In het kader van het stikstofbeleid wordt naast temporisering een zware wissel getrokken op toekomstige innovaties die de problemen zullen gaan oplossen. Ook bij andere thema's wordt volop ingezet op innovaties. Meestal gaat het daarbij om innovatieve technologie. Maar het maatschappelijk draagvlak daarvoor krimpt. Technische hoogstandjes doen immers in de praktijk niet altijd wat ze op de tekentafel wel deden. Wij willen aandacht vragen voor innovaties van een andere orde. Innovaties die in lijn met de uitgangspunten van de Brabantse omgevingsvisie, het probleem bij de bron aanpakken. We denken daarbij bijvoorbeeld aan sociale innovaties, waarbij de bewoners en bedrijven samen, onder regie van de gemeente, de regels van het spel voor hun lokaal speelveld ontwerpen. We denken aan systeem-innovaties, waarin tegenstellingen samengeklonken worden, zoals natuur-inclusieve landbouw. Maar ook aan innovaties op basis van bio-mimicry. Daarbij wordt slim gebruik gemaakt van methoden en systemen die de natuur zelf hanteert. In stallen wordt daarbij bijvoorbeeld het natuurlijk gedrag van dieren zo dicht mogelijk benaderd. Hét voorbeeld van zo'n liever-nie-technologie zijn natuurlijk de luchtwassers. End-of-pipe techniek in plaats van aanpak bij de bron. Een forse investering in aanschaf en onderhoud, met een zeer twijfelachtig rendement en daarmee ook een aanslag op het boeren-imagó. Een ander voorbeeld prijkt op de omslag van het nieuwe bestuursprogramma. Het gaat om de foto van de boom met zonnepanelen. Innovatief? Zeker! In ieder geval bij de eerste aanblik. Maar slim? Bij nadere beschouwing zeker niet. Het zijn statische panelen. Als de ontwerpers zich hadden laten leiden door bio-mimicry, dan had zo'n zonnepaneel, net als een zonnebloem, meegedraaid met de zon. Dan had je slim rendement van deze constructie. Nu is het een kostbaar innovatief hoogstandje. Maar het is vooral een gemiste kans.

Lering trekken

Voor landbouw en voedsel gaat op korte termijn een traject opgestart worden om een visie op een duurzaam Brabants agrifood-perspectief te ontwikkelen. Goed dat de provincie ook hierbij streeft naar breed draagvlak. Wij vinden het van belang dat daarbij ook lering getrokken wordt uit de Corona-crisis. Want het wordt steeds duidelijker dat de grens bereikt is van de globalisering en daarmee ook van de ambitie om vanuit Brabant 'de wereld te voeden'. Het is tijd voor gezond verstand en realistisch rekenwerk. We zullen ook de schaduw, die onze geïndustrialiseerde agrifood op onze samenleving werpt, mee moeten laten wegen. True pricing. Dus de lasten kapitaliseren die samenhangen met de druk op ons wegennet, de kosten van herstel van de kwaliteit van bodem, lucht en water, reparatie van de klimaat-, natuur- en milieuschade en de optelsom van alle negatieve effecten en risico's voor de volksgezondheid. Dat zal, als je de Brabantse werkelijkheid met schone ogen bekijkt, een andere kijk op de toekomst van agrifood geven.

Brabant van en voor ons allemaal

Laten we het voordeel benutten dat de gedeputeerde van landbouw & voedsel ook natuur en gezondheid in de portefeuille heeft. De belangrijkste meerwaarde van de Brabantse agrifood kan er naar de toekomst wel eens uit bestaan dat Brabant selfsupporting wordt en in de behoeften van zijn eigen inwoners gaat voorzien. Laten we daarbij de VAB-ruimte gebruiken voor een Corona-koers-correctie, die ondernemers op het platteland andere perspectieven biedt dan alleen maar nog meer van een teveel produceren. En laten we onze innovatiekracht richten op een renaissance van de menselijke maat in onze leefomgeving. Dan kan het vertrouwen tussen provincie en burgers in gebieden met veel intensieve veehouderij hersteld worden. Want deze burgers ervaren vaak al jaren stankoverlast uit veehouderijen en mestfabrieken en zijn bezorgd voor de gezondheidsrisico's van fijnstof en zoönosen. Wij roepen het college op om te sturen in de richting van een maatschappelijk gedragen, grondgebonden, natuur-inclusieve landbouw met minder dieren en een gezonde lucht voor alle Brabanders. Dan wordt Ons Brabant echt voor en van ons allemaal.